

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și a Legii nr.349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun*, inițiată de domnul deputat PSD Alfred-Robert Simonis împreună cu un grup de parlamentari PSD (Bp.505/2023).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect, pe de o parte, preluarea definiției țigaretelor electronice, prevăzute în textul *Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de abrogare a Directivei 2001/37/CE*, precum și adoptarea unor măsuri specifice cu scopul prevenirii și combaterii efectelor consumului produselor din tutun în rândul tinerilor cu vârstă sub 18 ani.

Prin *Expunerea de motive* inițiatori urmăresc „implicarea școlilor în procesul de prevenire și control, prin prevederea care stipulează că instituțiile de învățământ au obligația de a introduce în regulamentele proprii măsuri coercitive aplicate elevilor pentru nerespectarea prevederilor referitoare la vânzarea/deținerea și utilizarea tuturor categoriilor de produse care conțin tutun, a țigaretelor electronice și dispozitivelor electronice pentru încălzirea tutunului, în incinta acestora”.

II. Observații și propuneri

1. În ceea ce privește art. II din inițiativa legislativă, care vizează modificarea și completarea *Legii nr.349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu modificările și completările ulterioare*, se impun a fi evidențiate anumite inadvertențe, după cum urmează:

Cu privire la pct. 4 al art. II din inițiativa legislativă [referitor la completarea art. 3, cu două noi alineate, respectiv alin. (6²) și (6³)], precizăm faptul că, deși în instrumentul de prezentare și motivare este subliniat drept obiectiv al inițiativei legislative parlamentare reducerea expunerii copiilor și tinerilor la produsele de tutun (actul normativ extinzând interzicerea comercializării prin automate a țigaretelor electronice, flacoanelor de reumplere pentru țigaretete, respectiv dispozitivele electronice pentru încălzirea tutunului), în demersul legislativ nu este prevăzută și o sancțiune pentru nerespectarea noii interdicții¹.

Astfel, semnalăm faptul că, pentru eficiența normei ce se propune a fi introdusă, nu este suficientă numai instituirea unei interdicții, ci este necesară și sancționarea nerespectării acesteia, urmând ca limitele sancțiunii aplicate să fie stabilite de către inițiatori, prin raportare la prevederile art. 3 alin. (1) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare*².

De asemenea, considerăm că era necesară și reanalizarea soluției propuse la pct. 4 al art. II, cu privire la textul alin. (6³) al art. 3 din *Legea nr. 349/2002*, din următoarele considerente:

Datele de identificare ale unui destinatar, menționate pe un colet, care pot fi verificate prin confruntare cu cele de pe Cartea de identitate ale acestuia, sunt doar numele și prenumele. În ceea ce privește adresa unde destinatarul primește coletul, aceasta nu coincide neapărat cu cea de domiciliu sau reședință astfel cum sunt menționate pe cartea de identitate.

Cu privire la vârsta destinatarului, relevantă în problematica supusă atenției prin inițiativa parlamentară, precizăm că aceasta poate fi dedusă din codul numeric personal(CNP), astfel cum este precizat pe cartea de identitate, însă nu este menționată pe colet.

Din modalitatea de formulare a textului, deducem că se intenționează

¹(6²) Se interzice vânzarea tuturor categoriilor de produse care conțin tutun, a țigaretelor electronice, a flacoanelor de reumplere pentru țigaretetele electronice și a dispozitivelor electronice pentru încălzirea tutunului prin dispozitive de tipul easybox/locker

² Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare Art.3 alin. (1) Actele normative prin care se stabilesc contravenții vor cuprinde descrierea faptelor ce constituie contravenții și sancțiunea ce urmează să se aplice pentru fiecare dintre acestea; în cazul sancțiunii cu amendă se vor stabili limita minimă și maximă a acesteia sau, după caz, cote procentuale din anumite valori; se pot stabili și tarife de determinare a despăgubirilor pentru pagubele pricinuite prin săvârșirea contravențiilor.

instituirea indirectă a obligației de a se preciza CNP-ul sau vârsta destinatarului, la momentul plasării comenzii, respectiv de a se menționa aceste date pe colet, reglementarea obligației destinatarilor de a prezenta angajaților firmei de curierat/serviciului poștal cartea de identitate, precum și a competenței acestora de a compara datele de identitate ale destinatarului, conform textului propus.

O astfel de reglementare, dincolo de modalitatea echivocă de redare a textului, constituie o ingerință în viața privată a destinatarilor, drept fundamental reglementat de art. 26 din *Constituție*, care nu poate fi reglementată decât prin lege, cu respectarea condițiilor impuse de art. 53³ din *Legea fundamentală (Constituția României, republicată, cu modificările și completările ulterioare)*.

Mai mult, având în vedere că acțiunea de comparare a datelor, astfel cum se propune prin text, pare să se circumscrie noțiunii de „prelucrare”, definită de art. 4 pct.2⁴ din *Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)*, ar trebui avute în vedere și aspectele reținute de *Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza C-201/14, Bara contra României*⁵.

Astfel, era necesar a se avea în vedere că prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează numai cu respectarea *Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a*

³ *Constituția României, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

ART. 53 *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*

(1) *Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.*

⁴ Art. 4 pct.2 din *Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)* (Text cu relevanță pentru SEE) „prelucrare” înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea;

⁵ *Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza C-201/14, Bara contra României a concluzionat că „articolele 10,11 și 13 din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date trebuie interpretate în sensul că se opun unor măsuri naționale precum cele în discuție în litigiul principal, care permit unei autorități a administrației publice a unui stat membru să transmit date personale unei alte autorități a administrației publice și prelucrarea lor ulterioară, fără ca persoanele vizate să fi fost informate despre transmitere sau despre această prelucrare”*

Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și a Regulamentului nr.679/2016, iar procedura de prelucrare trebuie reglementată clar la nivelul normelor primare.

În consecință, textul trebuie reformulat, în funcție de intenția de reglementare, astfel încât ipotezele avute în vedere să fie clare și atât din conținutul normelor, cât și din *Expunerea de motive*, să rezulte fără echivoc îndeplinirea cerințelor art.53 din *Legea fundamentală* și respectarea dispozițiilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.

În plus, precizăm că era necesar să se aibă în vedere și ipoteza în care un colet este ridicat de o altă persoană decât destinatarul, situație în care, dincolo de considerentele practice, se pune de asemenea problema respectării vieții private a persoanei respective și a regulilor legale privind prelucrarea datelor cu caracter personal ale acesteia.

2. Apreciem că ar fi fost necesară reanalizarea și reformularea, în funcție de intenția de reglementare, a soluției propuse la pct. 5 al art. II al inițiativei legislative, cu privire la art. 5 din *Legea nr. 349/2002*. Astfel, deși nu se precizează ce se are în vedere prin sintagma „*măsuri coercitive*”, intuim că este vorba despre anumite sancțiuni aplicabile elevilor în unele situații, or acestea trebuie stabilite prin act de nivel primar, nu prin regulamente interne, acestea din urmă putând doar să detalieze reglementările legale.

De asemenea, *Legea nr. 198/2023* la art.106 alin. 3 lit. d) din Capitolul VIII, Secțiunea a 2 a Drepturile și obligațiile beneficiarilor sistemului de învățământ, are prevederi specifice, astfel: „*elevilor le este interzis să dețină sau să consume droguri, băuturi alcoolice sau alte substanțe interzise, țigări, substanțe etnobotanice și să participe la jocuri de noroc în perimetrul unității de învățământ*”.

De altfel, art. 107 din *Legea nr. 198/2023* reglementează deja aspectele legate de răspunderea disciplinară a elevilor, inclusiv sancțiunile aplicabile.

Având în vedere prevederile art. 10 alin. (1) din *Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, cu modificările ulterioare*, „*În domeniul educației și al formării profesionale prin sistemul național de învățământ, dispozițiile prezentei legi prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative. În caz de conflict între acestea se aplică dispozițiile prezentei legi*”, pentru unitate terminologică cu prevederile art. 12 alin. (1) din *Legea nr. 198/2023*, este necesară înlocuirea sintagmei „*Instituții de învățământ*” cu sintagma „*Unități de învățământ*”.

În plus, norma propusă este neclară, dat fiind că nu stabilește cu exactitate care sunt „*prevederile*” pentru a căror nerespectare se pot aplica

respectivele măsuri.

Dincolo de faptul că este necesară respectarea art. 50 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, pot deveni aplicabile considerentele *Curții Constituționale a României din Decizia nr. 152/2020* care statuează că: „Norma trebuie redactată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, astfel încât să fie apt să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care ar putea rezulta din săvârșirea unei anumite fapte. Altfel spus, legea trebuie să definească în mod clar contravențiile și sancțiunile aplicabile, fiind necesar ca destinatarul normei să cunoască din însuși textul normei juridice aplicabile care sunt actele, faptele sau omisiunile ce pot angaja răspunderea sa contravențională”.

3. La pct. 6 al art. II din inițiativa legislativă, referitor la faptele care constituie contravenții, la art. 10 lit. b¹ din *Legea nr. 349/2002*, se prevede că „nerespectarea de către persoanele juridice a prevederilor art.3 alin.(6¹) și alin.(6³) se sancționează(...)”.

Or, la art. 3 alin. (6³) putem observa că este vorba atât de obligația persoanei juridice de a tipări pe colet în mod lizibil mesajul „**ATENȚIE! ACEST PACHET CONȚINE PRODUSE DIN TUTUN ȘI/SAU PRODUSE CARE CONȚIN NICOTINĂ**”, cât și obligația persoanei fizice, a angajatului firmei de curierat/servicii poștale, de a verifica datele de identificare și de vârstă ale destinatarului prin compararea datelor trecute pe colet cu cele existente în cartea de identitate prezentată de destinatar.

Așadar, prin modificarea art.10 lit.b¹) din *Legea nr.349/2002*, se poate observa că este sancționată numai fapta persoanei juridice, nerespectarea obligației de către curier de a verifica concordanța datelor trecute pe colet cu cele din cartea de identitate a destinatarului, nefiind sancționată.

Totodată, era necesară reglementarea unui termen de intrare în vigoare pentru contravențiile reglementate la pct. 6 al art. II al inițiativei legislative constând în nerespectarea prevederilor alin. (6³) al art. 3.

4. Art. 14¹ din *Legea nr. 349/2002*, stipulează „constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoane împuternicite în acest sens de către Ministerul Sănătății și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului, cu excepția prevederilor art. 10 lit. a), b) și b¹), pentru care constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către reprezentanți ai poliției locale sau ai Ministerului Afacerilor Interne”, astfel se poate constata că reprezentanții

poliției locale și ai Ministerului Afacerilor Interne au competență exclusivă în constatarea faptelor prevăzute de *Legea nr. 349/2002*, având în vedere că la art. 10, lit. c) și d) au fost abrogate prin *Legea nr. 201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu modificările ulterioare*.

În acest context, prin raportare la faptele care constituie contravenție, inclusiv cele nou introduse, luând în considerare competențele instituțiilor vizate, considerăm că ar fi fost necesară și modificarea art.14¹, după cum urmează:

„Art. 14¹- Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoane anume desemnate în acest sens de către Ministerul Sănătății și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului, de către reprezentanți ai poliției locale sau ai Ministerului Afacerilor Interne”.

5. Potrivit dispozițiilor art. 11 alin.(1) din *Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare*, penitenciarele sunt definite ca locuri anume destinate în care se execută pedeapsa detențiunii pe viață și a închisorii.

Conform prevederilor art. 11 alin.(4) din *Legea nr. 254/2013*, în cadrul penitenciarelor se pot înființa, prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, secții interioare sau exterioare, în raport cu regimurile de executare a pedepselor privative de libertate, categoriile de persoane condamnate și cerințele speciale de protecție a anumitor categorii de deținuți.

La art. 12 din *Legea nr. 254/2013* se specifică faptul că pentru anumite categorii de deținuți se pot înființa penitenciare speciale, respectiv penitenciare pentru tineri, penitenciare pentru femei și penitenciare-spital.

Potrivit prevederilor Capitolului III din *Legea nr. 254/2013*, regimurile de executare a pedepselor privative de libertate cuprind ansamblul de reguli care stau la baza executării pedepselor privative de libertate și se împart în patru categorii, respectiv regimul de maximă siguranță, regimul închis, regimul semideschis și regimul deschis.

Conform dispozițiilor art.108, coroborate cu cele ale art.107 alin(1) din *Legea nr. 254/2013*, reținerea și arestarea preventivă în cursul urmăririi penale se execută în centre de deținere și arestare preventivă care sunt organizate și funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

De asemenea, în acord cu prevederile art. 111 alin (1) din *Legea*

nr. 254/2013, persoanele reținute sau arestate preventiv aflate în centrele de reținere și arestare preventivă se supun unui regim propriu de executare, în vederea unei bune desfășurări a procesului penal, cu respectarea drepturilor fundamentale.

Față de aspectele anterior învederate, precizăm că sintagma celule pentru deținuți din penitenciarele de maximă siguranță din cuprinsul art. 3 alin. (1) din *Legea nr. 349/2002*, nu se mai află în concordanță cu legislația aflată în vigoare, motiv pentru care propunem înlocuirea acesteia cu sintagma „spații de deținere în care sunt cazate persoanele private de libertate”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative cu observații și propuneri.

Cu stimă,

Ion-Mărcel CIOBACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului